

na, hogy bírálói a személyes érzékenység és féltékenykedés fölé emelkedve, az ügy fontosságához méltó tárgyilagossággal bírálják a javaslatot.

Szeged iparának hanyatlása.

— III. Az iparhatóság statisztikája. —

(Saját tudósítónktól.) A szegedi rendőrség mult évről való beszámolójának a keretében az iparhatóság is statisztikát közöl. Szeged iparügyének a statisztikája megdöbbentő képe az ipar pangásának, sőt *visszafejlődésének*. Négy kivételével minden gyár felére vagy még annál is kisebbre *leszállította* az üzemét, több gyárvállalat pedig *megszűnt*.

Százötvennégygyel kevesebb iparos van, mint amennyi a mult évben volt. *Gyáralapítás* egyáltalán *nem történt*. Az iparigazolványok és iparengedélyek száma *csökkent*. Az *utlevélre* vonatkozólag is kedvezőtlen az iparhatóság statisztikája. Ötszázhatvankét utlevelet adtak a mult évben, kétszázal többlet, mint 1911-ben. A mult évben csak az asztalosok *sztrájkoltak*, ez azonban nem volt jelentősebb esemény. *Bulgáriába és Romániába* négyszáz utlevelet bocsátott ki az iparhatóság. Ennek az a magyarázata, hogy Bulgáriában megakadtak az építkezések, mert a munkásokat a háboru miatt behívták katonának. A bolgár kormány az építkezések folytatására külföldi államokból, különösen Magyarországból toborzott munkásokat. A szegedi munkások javarésze már visszatért, mert a mostoha viszonyokkal nem tudtak megküzdni. *Amerikába* szóló utlevelet *ötvennyolcan* kértek. Érdekes, hogy *javarészenők kíváncsoztak az újvilágba*...

Az iparhatóság statisztikájából kétségtelenül a legjelentősebb az ipar pangására vonatkozó adathalmaz. Tagadhatatlan, hogy a szegedi ipar szétzüllésében döntő része van a pénzügyi világnak is, amely megbénítja az ország közgazdasági életét. Van azonban speciálisan szegedi ok is, amely megakasztja ebben a városban az ipar fejlődését. A hatóság eddig csak kevés időt szentelt az ipar támogatására, mert a munkáját más irányba kénytelen lekötöni. Ipari és statisztikai, eset-

leg szociálpolitikai ügyosztályt kell szervezni a tanácsban, amint már megírtuk. Mert a mai állapot tarthatatlan. Évek óta csak kesergünk az ipari élet hanyatlása miatt, de alig cselekedtünk még valamit. Az ipar kérdésével kapcsolatosan újból fölemlítjük a *munkásházak* ügyét. Nemcsak az ipar, de a közegészségügy szempontjából is föltétlenül kívánatos a munkásházak létesítése.

Az iparhatóság egyúttal a *cselédlügy* statisztikáját is közli.

Az iparhatóságban Fodor Jenő dr. végzi a teendőket, egy beosztott őrrel. A rendőrség mint iparhatóság 1912-ben elintézt 6465 ügydarabot, (1911-ben 6571-et). Ebből 554 volt az iparhatóság hatáskörébe tartozó keresetek száma, melyek 672 tárgyaláson intéztettek el és fejeztettek be véghatározattal. (1911-ben 392 kereset 465 tárgyalás).

Olyan szóbeli panasz, melynek írásbeli nyoma nincs, hanem az ellenfél rövid megidézésével azonnal szóbeli egyezséggel intéztettek el, a mult évben volt 950 (1911-ben 800).

Az ipartestületnél az iparhatósági rendőrkapitány 18 békéltető bizottsági ülésen elnökölt és elvégzett itt 285 peres ügyet.

Kiadatott:

	1912-ben	1911-ben
Iparigazolvány	480	504
Iparengedély	80	104
Telepengedély (6 tárgyaláson)	4	13

Két esetben megtagadtattott a telepengedély kiadása, gyáralapítás nem történt.

Megszűnt:

	1912-ben	1911-ben
Iparigazolvány	626	412
Iparengedély	92	56

Ez a kedvezőtlen iparügyi statisztika mutatja, hogy iparosaink száma az elmúlt évben 154-el fogyott, míg az előző évben 153-al szaporodott, visszaestünk tehát az 1910-ik év végén volt állapotba. Az ipari perek számának tetemes szaporodása és az ipar csökkenése egyaránt a szomorú gazdasági helyzet következménye, mely maga után vonta a hitelnek majdnem teljes megszűnését az adósság sürgős behajtását. A nagy csapás közepett valóságos szerencse volt a város ipar és kereskedelmére, hogy a város fővárosi pénzügyintézetektől felvett 6.500.000 koronát itteni

több bankban helyezte el, ez által nagy erőt adott bankjainknak a pénzügyi válság elszívására és azokat olyan helyzetbe hozta, hogy iparosainkat és kereskedőinket nem kellett legalább addig oly krudelisan megszorítaniok, mint az más városokban többnyire megtörtént és mint azt a bécsi és budapesti hitelezői védegyletek napi kimutatásaiból tudjuk, nálunk ez ideig hírül sem következett be annyi bukás, mint más városokban.

	1912-ben	1911-ben
Szabad iparossegéd munkakönyv kiadatott	1592	1798
Gyári-munkás törzslap kiállítva	2390	2430
Tanonszerződés kötött	188	219
Ipari baleset tárgyalás	79	57
Gépgyár művezetői ipari igazolvány	46	53
Gépgyár művezetői forgalmi engedély	50	54

Sztrájkmozgalom csak az asztalos iparban volt, de ez nem öltött nagyobb mérvet, míg az 1911-ik évben 3 sztrájkmozgalomban kellett békítőleg közbelépni.

Kedvezőtlen az iparhatóság statisztikája az utlevélügy terén.

Kiadatott utlevél

	1912-ben	1911-ben
1. Szórakozás céljából		
férfi	20	23
nő	—	5
2. Tanulmányutra		
férfi	17	21
nő	3	1
3. Ipari és kereskedelmi pályára	23	39
4. Üzleti ügyben	23	33
5. Rokoni látogatásra		
férfi	12	13
nő	7	9
6. Kivándorolt Amerikába		
férfi	19	9
nő	39	32
Ezek 23 fiut és 22 leányt vittek magukkal.		
7. Időszaki munkások Romániába és Bulgáriába		
férfi	391	68
nő	8	7
Összesen:	562	260

— Nézd, itt van Buddha oltára — felelte a pap — és ő, a halál ellensége, nem szereti a vért. Én azonban készen vagyok a halálra. Nézd ezt a port. Aki ezt háromszor belelegzi, annak a lelke elválik a testétől. Menj ki, de maradj itt a közelben. Egy kis idő múlva gyere vissza és akkor már a leányod szelleme nem fog egyedül bolyongani az árnyékvilágban. Meg vagy ezzel elégedve?... Még valamit, — mondta a pap. — Megesküszöl nekem itt, az oltár előtt, hogy megelégszel az én halálommal és soha többé, bármilyen történjék is, nem fogsz senki mást büntetni akarni azért a bűnért, ami a leányoddal szemben elkövettetett. Megesküszöl?

— Nem értelek, törvénytudó ember, — mondotta a látogató. — De miért ne tenném meg?

— Kérlek jöjj az oltárhoz.

És a látogató az oltár előtt lerette az ünnepélyes szent esküt.

A pap leült, háromszor mélyen belelegzette a mérges port és kicsit később, mikor a látogató odament hozzá, már nem dobogott a szíve.

— Buddha irgalmazzon neked, — sutogta a látogató áhitatosan, azután sápadtan és remegve kilopódzott a szobából.

Félévvel később egy idegen ember járult Ansai, az új pap színe elé. Azt mondta, hogy szakítani akar a világi élettel és pap akar lenni.

— Gyere be velem Buddha szent oltára elé, — mondta Ansai és ott mondd el nekem, hogy mi készítt erre az elhatározásra.

A kérelmező így felelt:

— Tisztelendő szent ember, az én leányom hónapokkal ezelőtt meghalt egy férfi-

ért való szerelme miatt. Az a férfi súlyosan vétkezett ellene. Megtaláltunk a leányomnál egy szerelmes levelet, amelynek az írását én fölismertem. Elmentem a bűnőshöz és fölcsóiztattam, hogy menjen az én szegény, elhagyott gyermekem után. És ő elment! Az idegen hangja remegett az izgalomtól.

És azután az év végén — folytatta — amikor az eljövendő év tiszteletére nagy tisztogatást végeztek a házban, megtaláltunk egy levelet és egy fényképet. Mind a kettő el volt rejtve a leányomnak, O-Tsunenak a szobájában, a tükör hátlapja mögé. És a levél is, meg a fénykép is — szép és előkelő embernek a képmása volt, — alá voltak írva. Én elolvastam a nevet, tisztelendő atyám. És azóta elolvastam már sokszor. *Ugyanaz az írás*, ami azé a szerelmes levél volt, amelyikkel az árnyékvilágba menni kényszerítettem azt, akit én bűnösnek gondoltam. Igen, ugyanaz az írás volt. A név, azt gyakran elolvastam. A levél és a fénykép az ágyam felett lóg azóta és elüzi onnan az álmat és a nyugalmat.

— És a név? — kérdezte Ansai.

— Tisztelendő atyám, te kebelbarátja voltál annak a szent embernek, aki hat hónappal ezelőtt elment innen, ugy-e?

— Igen. Szívem legkedvesebb barátja volt. Tehát az a név és az a levél hozott ide téged ma este?

— Minden összevéve hozott ide, hogy könyörögjek azért a kegyért, vegyetek magatok közé.

— Oh, te szerencsétlen! — kiáltott föl a pap, egy pillanatra meglepedkezve a szent helyről. — Tehát te voltál az, akinek majd felelni kell szegény szentéletű testvérem életéért!

— Ez az oltár a bűnbocsánat oltára, ugye?

— Igen, a bűnbocsánat oltára előtt állasz, — mondta a pap, visszanyerve nyugalmat. — De ha nem tudtad határozottan, hogy a szerelmeslevél írása az én szegény testvérem kezevonása volt, hogy történt akkor...

— Én megesküdtem, hogy az ő írása volt. Látod, szentéletű ember, én emlékeztem az előd írására, amióta az eszemet tudom. Egészen bizonyos voltam benne. És amikor neki — Buddha adjon nyugalmat szent, tiszta lelkének, — megmutattam a szerelmes levelet, ő is azt mondta, hogy ismeri az írást — jól. Kérlek, atyám, légy türelmes és engedd, hogy könnyítsek lelkemen. Én... én sohasem kételkedtem. Soha... amíg... amíg meg nem találtuk azt a fényképet s egy másik szerelmeslevelet — ugyanazzal a kézírással.

— És a fénykép nem az én szegény testvéremet ábrázolta?

— Nem, tisztelendő atyám, nem.

— És alá volt írva egy név? És a levél alá is, amelyet megtaláltatok?

— Ahogy mondod, bölcs férfiú, — felelte az, aki Buddha szolgája kívánt lenni. — Igen, alá voltak írva és nem csoda, hogy a te szent elődöd jól ismerte a szerelmeslevél írójának a kezevonását! Mert a fényképen és a levélen — az ő saját fiának a neve volt aláírva!

— A saját fiáé! — ismételte Ansai meghatottan. — A saját fiáé! Az igazság tündöklő arca fehérre van mosva — az apa megsemmisített a fia bűnéért! Buddha utjai kiismerhetetlenek! Dicsértessék az ő magasztos, szent neve!